

[Type text]

Kredit (Operativni broj 37232)

PROJEKAT HITNE REHABILITACIJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ BR°1

O

EKOLOŠKIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

Period izvještavanja: kalendarska godina 2008

SADRŽAJ

1	Opšti pregled.....	Error! Bookmark not defined.
2	Opis projekta.....	Error! Bookmark not defined.
2.1	Građevinski radovi.....	Error! Bookmark not defined.
2.2	Restrukturiranje/Otpremnine.....	4
3	Propisi i standardi.....	5
4	Akcionni plan za zaštitu životne sredine (EAP).....	Error! Bookmark not defined.
4.1	Kratak opis EAP.....	5
4.2	Napredak u implementaciji EAP u 2008.....	6
5	Ostala ekološka i socijalna pitanja vezana za radove.....	7
5.1	Informacije o ugovorenoj dokumentaciji o radovima.....	7
5.2	Informacije o radovima u toku.....	7
5.3	Kratak prikaz organizacije nadzora bezbjednosti i zaštite životne sredine na gradilištu.....	10
6	Informacije dostupne široj javnosti.....	10

SLIKE

Slika 1: Lokalitet rehabilitacije Projekta hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture.....	3
---	---

DODACI

Dodatak1: Izvod iz ugovora o projektu.....	12
Dodatak 2: Nacionalni i EU propisi i standardi o zaštiti životne sredine.....	14
Dodatak 3: Slike o progresu rada u 2008 – Radnje preduzete za oštećenje imovine.....	20

INDEKS

EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EAP	Akcionni plan za zaštitu životne sredine
EU	Evropska unija
PA	Ugovor o projektu koji su potpisali Željeznica Crne Gore AD i Evropska banka za obnovu i razvoj dana 26.10.2007
SP	Plan bezbjednosti
WDP	Plan upravljanja otpadom

1 OPŠTI PREGLED

Željeznica Crne Gore, Željeznica Crne Gore AD ("ŽCG"), pripremila je za 2005/2006 srednjoročni investicioni program za infrastrukturu i vozna sredstva.

Dio koji se odnosi na infrastrukturu za gore pomenuti program tiče se rehabilitacije/modernizacije i radova na klizištima, tunelima, kosinama, mostovima, obnovi kolosjeka, stanica, signalizacije-telekomunikacija na glavnoj željezničkoj pruzi od Bar-Podgorica-Bieljo Polje u Crnoj Gori do Beograda u Srbiji, koja se smatra prugom na podkoridoru koridoraX.

Program infrastrukture je prikazan u "SEETO" (Sekretarijat saobraćaja za jugoistočnu Evropu) pod dva podprograma sa sljedećim serijskim brojevima:

- SEETO MON RW 012,
- SEETO MON RW 013.

U 2007, ŽCG je izabrala prvi hitni prioritet "**Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture**" (u daljem tekstu "Projekat") programa (SEETO MON RW 012) i predstavila Evropskoj banci za obnovu i razvoj ("EBRD") za finansiranje.

Ministarstvo finansija Republike Crne Gore i EBRD – na protokolarnom sastanku od 25. aprila 2007 – dogovorilo je za Željezničku Infrastrukturu program u vrijednosti od 15,000,000EUR koji treba da se implementira kroz seriju od tri kredita.

ŽCG i EBRD su potpisali 26. oktobra 2007 ugovor o projektu (n°37232) za implementaciju Projekta hitne rehabilitacije željezničke infrastrukture.

Ovaj izvještaj je **Godišnji izvještaj o ekološkim i socijalnim pitanjima koja se odnose na projektni subjekat** (tj. ŽCG) i Projekat koji treba da se pripremi u skladu sa odjeljkom 2.07 ugovora o projektu sa EBRD (vidjeti dodatak 1). To je **prvi godišnji izvještaj i pokriva kalendarsku godinu 2008.**

2 OPIS PROJEKTA

Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture je podijeljen u dvije komponente:

- Dio A – građevinski radovi
Ova komponenta se odnosi na radove rehabilitacije/modernizacije na klizištima, u tunelima i na kosinama.
- Dio B – Restrukturiranje/otpremna
Ova komponenta se sastoji od utvrđivanja i finansiranja programa restrukturiranja radne snage.

2.1 GRAĐEVINSKI RADOVI

2.1.1 Kratak opis radova rehabilitacije

Tabela ispod prikazuje radove rehabilitacije pruge i Izvođače koji su izabrani da izvode radove.

Radovi	Izvođači
Radovi na klizištima	(Tender 1)
Odjeljak 1: Nestabilno zemljište "Crmnica / Bujaci" km 436 + 600	"CRNAGORAPUT" AD Podgorica (Strabag – Austria) Ugovor br. 37232/1 – 48/07
Odjeljak 2: - Pododjeljak1: Klizište "Brca" km 447 + 500 – 447 + 650 - Pododjeljak2: Klizište "Ratac / Mrčele" km 450 + 000 – 450 + 200	
Radovi na tunelima	(Tender 2)
LOT 1 - Odjeljak 1.1: Tunel n° 171 km 331+533.58 – km 331+873.76 (314m.) - Odjeljak 1.2: Tunel n° 173 km 332+793.20 – km 333+204.76 (413 m.)	PORR – Technobau und Umwelt AG – Austria Ugovor br .37232/3 – 04/08
LOT 2 - Odjeljak 2.1: Tunel n° 175 km 334+196,18 - km 334+397,68 (201 m.) - Odjeljak 2.2: Tunel n° 185 km 352+809.39 - km 352+953.39 (174 m.)	« ALPINE » BauGmbH – Austria Ugovor br 37232/2 – 04/08
Radovi na kosinama	(Tender 3)
LOT 1 - Odjeljak 1.1: Sanacija kosine (Colluvial Deposit) km 367+360 - Odjeljak 1.2: Sanacija kosine (Galerija) km 367+480 - Odjeljak 1.3: Sanacija kosine (Galerija) km 367+802 – 367+862 - Odjeljak 1.4: Sanacija kosine km 367+962 – 368+128	Tender raspisan (Otvaranje: 12.01.2009)
LOT 2 - Odjeljak 2.1: Sanacija kosine km 372+077.10 – 372+197.10 - Odjeljak 2.2: Sanacija kosine km 377+765 – 377+900 (druga faza)	
Radovi na tunelima	(Tender 4)
Tunel br. 182 "Ostrovica"	Postupak javnog nadmetanja predviđen za 2009

Opis+ pojedinosti o radovima

Mape lokaliteta

Slika 1: Lokaliteta rehabilitacije Projekta hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture

Željeznička dionica Bar - Podgorica sa klizištem Brca / Ratac / Mrcele u sredini.

2.1.2 Kratak prikaz progressa radova u 2008

Radovi hitne rehabilitacije započeti su u junu 2008 radovima na klizištima. Izvođač "CRNAGORAPUT" prvo je započeo sa poddionicom2 - klizište "Ratac / Mrčele" (dionica 2) koja je završena u decembru 2008. Neki radovi su nastavljeni u novembru i decembru 2008 na poddionici 1 - klizište "Brca" (dionica2) ali su onda obustavljeni usled zimskog perioda.

Rehabilitacioni radovi na tunelima su započeti u oktobru 2008 na objema poddionicama Lot n°2 koje je preduzela ALPINA. Radovi koji se odnose na Lot n°1 su ugovoreni ali počinju u proljeće 2009.

Neke fotografije o progresu uzete za evidenciju tokom perioda izvještavanja mogu se pogledati u aneksu 3.

2.1.3 Projektna dokumentacija prije radova

Podsjećamo da su rehabilitacioni radovi preduzeti na **postojećoj željezničkoj pruzi**. Pored toga, oni se rade u **kontekstu hitnosti** u pogledu bezbjednosti korisnika Željeznice.

U cilju preduzimanja ovih radova hitne rehabilitacije, Željeznicka Infrastruktura Crne Gore mora da **pripremi detaljne projekte** koji se podnose komisiji za 'Tehnički pregled' i dobiju odobrenje od **Ministarstva saobraćaja**.

Nije potrebna dodatna dozvola za gradnju, ni preduzimanje ekoloških i socijalnih procjena.

2.2 RESTRUKTURIRANJE/OTPREMNINE

2.2.1 Kratak opis komponente

Prema ugovoru o projektu n°37232 između ŽCG i EBRD, ŽCG mora da "**uloži najveći napor u cilju smanjenja broja zaposlenih najmanje 300**".

Da bi postigao taj cilj, odbor direktora ŽCG je usvojio "**Program tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena**" Željeznice Crne Gore 31.oktobra, 2006.

Program precizno definiše neophodan broj izvršnog osoblja da bi se postigla optimalna usluga i identifikuje i objavljuje broj viška radne snage. Programom je predviđen aktuelni proces restrukturiranja kompanije tj. razdvajanja Infrastrukture i Prevoza.

Implementacija ovog programa tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena preduzeta je u skladu sa uslovima **zakona o radu** (Službeni list Crne Gore br. 25/2006).

2.2.2 Progres u implementiranju komponente u 2008

Brojni postupci u cjelokupnom procesu smanjenja zaposlenih preduzeti su u 2006 i 2007. Međutim, najveća isplata otpremnine desila se 2008. Rezultati na dan 22nd januar 2009 mogu se sumirati na sljedeći način : **235 zaposlenih je napustilo kompaniju.**

Vrijedi pomenuti da **reviziju** koja provjerava usklađenost procedura ŽCG za smanjenje radnika sa procedurama isplate EBRD-a, sprovodi nezavisni revizor Deloitte od 11 septembra do 4 novembra , 2008.

3 PROPISI I STANDARDI

Prema ugovoru, Projekat mora da se sprovodi **u skladu sa propisima zaštite životne sredine i standardima koji su na snazi u Republici Crnoj Gori** i sa standardima za zaštitu životne sredine koji postoje u Evropskoj Uniji.

Pored toga, ugovori između ŽCG i Izvođača su **regulisani zakonom Republike Crne Gore.**

ŽCG u Aneksu 2 daje pregled relevantnih nacionalnih propisa i standarda zajedno u poređenju sa propisima i standardima EU. Za projekat se koriste propisi i standardi Željeznice.

Naglašeno je da su u 2008.godini **na snazi bila tri relevantna zakona** tj. Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni list Crne Gore " br. 40/08), Zakon o zaštiti prirode ("Službeni list Crne Gore " br. 51/08), i Zakon o kvalitetu vazduha (Službeni list Crne Gore " br. 48/08). Pa ipak, ova dva zakona **nemaju direktan uticaj** na Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture .

4 AKCIONI PLAN ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

4.1 KRATAK OPIS EAP

Prema Odjeljku 2.05 ugovora o projektu sa EBRD, **Željeznica Crne Gore mora da implementira i da se pridržava akcionog plana zaštite životne sredine** od 17 oktobra 2006.godine.

Ovaj EAP je takođe **procedura Q.3.29 – Zaštita životne sredine na Željeznici – sistema upravljanja kvalitetom (ISO 9001)** prethodne kompanije ŽCG AD.

Sadržaj EAPa je prikazan ispod :

1. **Cilj:** Opis cilja procedure Zaštite životne sredine na Željeznici
2. **Definicije:** Definicije relevantnih termina
3. **Područje primjene:** Područje aktivnosti ŽCG AD koje su obuhvaćene procedurom
4. **Skraćenice:** Objašnjenje skraćenica koje se odnose na interesne strane
5. **Povezanost sa ostalim dokumentima:** Predstavljanje svih relevantnih procedura sistema kvaliteta u vezi sa procedurom Q.3.29 kao i dijagrama o osnovnom modelu upravljanja zaštitom životne sredine.

6. Opis procesa rada, odgovornost i ovlašćenje:	Predstavljanje garanta željezničkog procesa i glavnih aktivnosti na Željeznici u pogledu zaštite životne sredine. Opis glavnih resursa za implementaciju procesa. Opis procesa predstavljanjem radnji i odgovornosti osoblja. Opis kriterijuma nadzora i mjera za unapređenje procesa.
7. Pregled izvještaja	Lista dokumentacije koja se izdaje u vezi sa procesom
8. Dodaci	Nema
9. Mapa procesa	Mapa prikazuje cjelokupan proces

Glavni postupci procesa prema Odjeljku 6 navedene procedure Q.3.29 mogu se rezimirati na sljedeći način :

- Definisati strategiju zaštite životne sredine;
- Definisati ciljeve zasnovane na strategiji zaštite životne sredine;
- Definisati program za zaštitu životne sredine ;
- Implementirati radnje za promovisanje značaja i prednosti Željeznice u području;
- Implementirati program za zaštitu životne sredine ;
- Definisati Plan za vanredne situacije;
- Nadgledati i procijeniti zaštitu životne sredine.

U periodu izvještavanja 2006-2007, Željeznica Crne Gore (ŽCG) je sertifikovana standardima ISO 9001/2001 i ISO 1401/2000.

U tom periodu, ŽCG je poštovala propise željezničkog saobraćaja, kod prevoza otrovnih, zapaljivih i eksplozivnih materija koje bi znatno mogle da devastiraju životni prostor i dovedu u opasnost ljudske živote. Preduzimenjem ovih mjera nije bilo nesrećnih slučajeva.

Pored toga, Željeznica je preduzela mjere zaštite na gradilištima sa rezervoarom goriva kako bi se izbjeglo rasipanje goriva koje bi moglo doprijeti do podzemnih voda.

U radionicama za održavanje vozniha sredstava, prilikom zamjene ulja kao i zamjene ulja u električnim trafoima, Željeznica je preduzela mjere zaštite kako ova ulja ne bi doprla do podzemnih i nadzemnih voda ili zagađila okruženje, pošto se ulja ispravno sabiraju i čuvaju.

U periodu izvještavanja, Željeznica je uklonila znatan dio otpada sa pruge i odložila ga u prethodno određene deponije.

Sa "Procedurom o zaštiti životne sredine" menadžment je preuzeo obavezu nadzora obavljanja radova u ovoj oblasti i obezbjeđenja finansijskih sredstava i ljudskih resursa za njenu realizaciju.

Navedeno se još primjenjuje u 2008.

4.2 PROGRES U IMPLEMENTIRANJU EAP U 2008

Važno je napomenuti da Željeznica Crne Gore prolazi od 2002. kroz fundamentalan i ekstenzivan program reforme. **U julu 2008, ovo restrukturiranje je dovelo do transformacije DOO-a (Prevoza i Infrastrukture) holding kompanije ŽCG AD u dva AD-a (akcionarska društva) kompanije:**

- za Infrastrukturu = Željeznička Infrastruktura Crne Gore Ad – Podgorica ("ŽICG");
- za Prevoz = Željeznički Prevoz Crne Gore Ad – Podgorica ("ŽPCG");

Kompanija koja je odgovorna za implementaciju Projekta hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture je prema tome Željeznička Infrastruktura Crne Gore Ad – Podgorica ("ŽICG").

Ovo restrukturiranje je dovelo do **postavljanja novog tima upravljanja** ŽICG. Pored toga, uporedo je išla **otpremna i odlazak radnika**. Na primjer, menadžment kvaliteta ŽCG AD postavljen u ŽPCG i njegov glavni asistent napustili su ŽICG u septembru 2008. Prema tome, ŽICG nema više ljude koji upravljaju sistemom upravljanja kvalitetom. Pa ipak, ŽICG nastoji da preduzme aktivnosti u skladu **sa formalnim sistemom upravljanja kvalitetom ŽCG AD** uključujući proceduru Q.3.29 – Zaštita životne sredine na Željeznici.

U tom kontekstu restrukturiranja u 2008, očigledno je da nije postignut dovoljan progres u pogledu implementacije Akcionog plana zaštite životne sredine i treba razmatrati nastavak projekta u 2009 i dalje.

5 OSTALA EKOLOŠKA I SOCIJALNA PITANJA VEZANA ZA RADOVE

5.1 INFORMACIJE O DOKUMENTACIJI UGOVORENIH RADOVA

Vrijedi napomenuti da je **ŽICG uvrstila pitanja zaštite životne sredine i socijalna pitanja prilikom pripreme ugovora o radovima** za Projekat hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture. U posebnim uslovima, definisana su četiri relevantna dokumenta sa aspekta pitanja zaštite životne sredine i socijalnih pitanja:

- **Plan upravljanja otpadom** (WMP) prema podklauzuli 1.1.6.13 posebnih uslova: Ovaj dokument predstavlja plan koji priprema Izvođač opisujući kako će tretirati otpad proizveden radovima.
- **Plan bezbjednosti** (SP) prema podklauzuli 1.1.6.14: Ovaj dokument opisuje radnje za zaštitu radova i učesnika u radu. Plan treba da sadrži a) zaštitu radnih mjesta; b) zaštitu radnika c) saobraćajnu signalizaciju i regulisanje; d) nabavku i skladištenje goriva, ulja, eksploziva; e) zaštita od požara tokom radova.
- **Plan upravljanja zaštitom životne sredine** ("EMP") prema podklauzuli 1.6.1.15: Ovaj dokument treba da procijeni uticaj radova i opiše neophodne mjere kako bi se smanjili ti uticaji.EMP će se takođe baviti procjenom zaostalih (rezidualnih) uticaja nakon radova.
- **Plan eventualnog zagađenja** ("IPP") prema podklauzuli 1.1.6.16: Ovaj dokument treba da obezbijedi smjernice za hitne situacije kao što su rasipanje goriva, ulja ili ostalih opasnih supstanci, na primjer usled sudara rezervoara. Ovaj dokument treba da objasni proceduru i sredstva koja se sprovode u organizaciji uklanjanja zagađenja i čišćenja radne oblasti i zagađenog zemljišta.
 - **Radnja koju treba preduzeti:** Dokumentacija koju treba da obezbijede Izvođači nije dostupna kao formalni izvještaj, pa radnja koju treba preduzeti supervizijom ('Inženjer' prema 'Fidiku' –Opšti uslovi i posebni uslovi ugovora o radovima) je zahtijevati od Izvođača da obezbijede Plan upravljanja otpadom i Plan bezbjednosti u skladu sa njihovim ugovornim obavezama.

5.2 INFORMACIJE VEZANE ZA TEKUĆE RADOVE

Kao što je pomenuto u § 2.1.3, radovi hitne rehabilitacije su započeti u junu 2008 radovima na poddionici 2 klizišta. U posljednjem tromesečju 2008, počeli su radovi na poddionici 1 klizišta i u tunelima Lot 2.

Nadalje je predloženo za ove dionice sa tekućim radovima u 2008. da se naglase neka ekološka i socijalna pitanja.

5.2.1 Tekući radovi na klizištima

Kategorija radova:	Radovi na klizištima
Dionice:	Dionica 2 / poddionica 1: klizište "Brca" km 447 + 500 – 447 + 650 Dionica 2 / poddionica 2: klizište "Ratac / Mrčele" km 450 + 000 – 450 + 200
Izvođač:	"CRNAGORAPUT" AD Podgorica (Strabag – Austria)
Početak radova:	17/03/2008
Vrijeme završetka:	6 mjeseci
Vrsta radova:	Sanacija klizišta poboljšanjem drenaže vode
Glavna ekološka i socijalna pitanja za ove dionice	<ul style="list-style-type: none"> . Višak iskopanog materijala ⇒ ponovno korišćenje na drugim gradilištima . Radovi tokom turističke sezone ⇒ uticaj na saobraćaj ali i pomoć policije . podzemna voda na klizištu "Brca" ⇒ Sistem kanaliziranja podzemne vode do prirodnog izvora . oštećenje imovine tokom radova ⇒ popravke ili finansijska nadoknada: <u>Radnje ZICG</u> u cilju obezbjeđenja nadoknade vlasnicima, nema pravnih radnji niti zahtjeva protiv željeznice prilikom stabilizacije zemljišta potpronim zidom i stvaranja stubišta bez troška za vlasnike kuća. (vidjeti slike "prije" i "poslije" u aneksu 3) . Prašina na pristupnom putu do radova tokom ljeta ⇒ polivanje vodom . Čišćenje vegetacije sa pripremnim radovima ⇒ Ozelenjavanje nakon radova
Upravljanje vodama	Nema specijalnog uređaja za tretman otpadnih voda na gradilištu
Upravljanje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> . Izvođači još nijesu pripremili WDP <u>Radnja koju treba preduzeti:</u> Inženjer zahtijeva od izvođača da ispunjava svoje ugovorne obaveze obezbjeđivanjem plana W M. . Sav otpad koji nastane na gradilištu prevozi se do opštinske deponije u toku dana .
Skladištenje opasnih i hemijskih proizvoda	Nema skladištenja opasnih i hemijskih proizvoda na gradilištima
Fabrika betona	Upotreba postojećih fabrika betona lociranih u poluprečniku od 20 Km.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja
Privremeno mjesto za odlaganje	Jedno privremeno mjesto za odlaganje odobreno od opštinskih organa.
Prostorije izvođača	Kancelarije postavljene na gradilištima
Akvizicija zemljišta	Nema eksproprijacije nego zamjena zemljišta
Kulturno nasleđe	Nije pronađeno kulturno nasleđe
Žalbe javnosti	Nema žalbi javnosti
Povreda ili nesrećan slučaj na gradilištu	Nema povreda ili nesrećnih slučajeva na gradilištima u 2008
Ostala pitanja bezbjednosti	<ul style="list-style-type: none"> . Formalni SP nijesu pripremili izvođači. Međutim, oni su obezbijedili relevantnu dokumentaciju kao na primjer sertifikati kompanija i zaposlenih za rad na elektrificiranoj pruzi. <u>Radnja koju treba preduzeti:</u> Inženjer zahtijeva od izvođača da ispunjava svoje ugovorne obaveze obezbjeđivanjem plana S. . ZICG je obezbijedio izvođaču propise o uslovima rada na elektrificiranim prugama .
Zvanična inspekcija	Inspekcija predstavnika željeznice iz ministarstva saobraćaja – Nije bilo pomena o ekološkim i socijalnim pitanjima Inspekcija opštinskih organa u vezi sa oštećenjima napravljenim van gradilišta
Zahtjev od organa	Nema zvaničnih zahtjeva organa
Dodatne koristi od radova	Izgradnja pješačkih prolaza za prelazak preko željeznice Popravka opštinskih vodovodnih cijevi

5.2.2 Tekući radovi u tunelima

Kategorija radova:	Radovi u tunelima
Dionice:	Lot 2/ dionica 2.1: Tunel n° 175 km 334+196,18 - km 334+397,68 (201 m.) Lot 2/ dionica 2.2: Tunel n° 185 km 352+809.39 - km 352+953.39 (174 m.)
Izvođač:	« ALPINE » BauGmbH – Austria
Početak radova:	21.10.2008
Vrijeme završetka:	12 mjeseci
Vrsta radova:	Stavljanje oplata radi poboljšanja stabilnosti tunela Drenaža prirodnih voda
Glavna ekološka i socijalna pitanja za ove dionice	Bezbjednost korisnika željeznice ⇒ poboljšati stabilnost tunela radovi u područjima sa mnogo prirodnih voda ⇒ Primijeniti dobra iskustva tokom radova Raspologanje starim betonom ⇒ Identifikovati odgovarajuća mjesta za odlaganje posebno u pogledu voda
Upravljanje vodama	Nema specijalnog uređaja za tretman otpadnih voda na gradilištu
Upravljanje otpadom	Sav otpad koji se stvori na gradilištu (obluci, izolaciona plastika, vreće, drvo, itd.) utovaraju se svaki dan u radni voz i skladište u prostorijama lociranim u voznoj stanici Kolašin, prije nego što ga ukloni opštinska kompanija.
Skladištenje opasnih i hemijskih proizvoda	Neke male količine aditiva za beton se skladište na gradilištu. Ostali hemijski i opasni proizvodi se skladište za dva tunela u prostorijama u voznoj stanici Kolašin. Opasni otpad odatle odvozi ovlašćena lokalna kompanija.
Fabrika betona	Beton obezbjeđuju izvođačima ovlašćeni dobavljači i postojeće fabrike.
Kamenolom	Nije potreban neki materijal spolja
Privremeno mjesto za odlaganje	Za svaki tunel, mjesto za odlaganje se traži u okviru pruge za raspologanje starim betonom (oko 10 m ³ po tunelu). Lokacije se posebno biraju imajući u vidu problem voda.
Prostorije izvođača	Nema održavanja vozila i opreme na gradilištu. Ovo se obavlja u prostorijama vozne stanice Kolašin.
Akvizicija zemljišta	Nema eksproprijacije
Kulturno nasleđe	Nije pronađeno kulturno nasleđe
Žalbe javnosti	Nema žalbi javnosti – područje rijetko naseljeno
Povreda ili nesrećan slučaj na gradilištu	Nema povreda ili nesrećnih slučajeva na gradilištima u 2008
Ostala pitanja bezbjednosti	. Formalni SP nijesu pripremili izvođači. Međutim, oni su obezbijedili relevantnu dokumentaciju kao na primjer sertifikati kompanija i zaposlenih za rad na elektrificiranoj pruzi. <u>Radnja koju treba preduzeti:</u> Inženjer zahtijeva od izvođača da ispunjava svoje ugovorne obaveze obezbjeđivanjem Plana bezbjednosti. . ŽICG je obezbijedio izvođaču propise o uslovima rada na elektrificiranim prugama ..
Zvanična inspekcija	Inspekcija predstavnika Željeznice iz Ministarstva saobraćaja – Nije bilo pomena o ekološkim i socijalnim pitanjima
Zahtjev od organa	Nema zvaničnih zahtjeva organa
Dodatne koristi od radova	Izgradnja portala za tunel

5.3 KRATKO O ORGANIZACIJI NADZORA EKOLOŠKIH I SOCIJALNIH PITANJA NA GRADILIŠTU

Izvođači su nadležni za dnevnu implementaciju različitih planova koje zahtijeva ugovor (vidjeti odjeljak 5.1) u vezi sa ekološkim i socijalnim pitanjima.

Izvođači izvještavaju u dnevnim evidencijama o gradnji tj. građevinskim knjigama, zvaničnim dopisom o posebnim pitanjima i za vrijeme nedjeljnih sastanaka. Izvođač takođe treba da izvještava o ovim pitanjima u svom mjesečnom izvještaju o napredovanju.

U skladu sa zakonom, Izvođači moraju da postave predstavnika za upravljanje bezbjednošću na radu.

Izvođači su odgovorni za usaglašenost podizvođača sa pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima.

Inženjeri preduzimaju dnevni nadzor zaštite životna sredine i socijalnih pitanja. On kontroliše i procjenjuje usaglašenost Izvođača sa uslovima, standardima i propisima.

Inženjer takođe nadzire ovlašćenja/dozvole koje treba da se dobiju od Izvođača npr. ovlašćenja od opštinskih organa za deponije i privremena mjesta odlaganja, sertifikate zaposlenih za rad na elektrificiranoj pruzi itd.

Inženjer evidentira značajne incidente, pitanja životne sredine i bezbjednosti i mjere ublažavanja koje treba da primijene Izvođači. On daje izvještaje u građevinskoj knjizi, zvaničnim dopisom o specijalnim pitanjima zaštite životne sredine ili bezbjednosti i u izvještajima o nedjeljnim sastancima.

ŽICG uglavnom nadgleda zaštitu životne sredine i bezbjednost na gradilištu preko Inženjera koji dolaze iz sopstvenih organizacija radi Projekta hitne rehabilitacije Željezničke Infrastrukture.

6 INFORMACIJE DOSTUPNE ŠIROJ JAVNOSTI

Informacije o ŽICG i progres projekta dostupan je široj javnosti uglavnom preko **direktnog kontakta medija** – pres konferencije, pres izjave – kao i preko **website** Željeznice “ZICG”, <http://www.zicg.me>.

ŽICG predlaže ispod evidenciju informacija dostupnih široj javnosti putem medija za 2008.

Datum	Dostupne informacije	Medij
03.10.2008	Kredit EBRD za sljedeće projekte: - Rehabilitacija klizišta „Ratac-Mrčele u završnoj fazi; - Rehabilitacija klizišta „Crmnica-Bujaci“ i „Brca“ još nije započeta	Pobjeda (Dnevne novine)
03.10.2008	EBRD je finansirao rehabilitaciju klizišta na dionici Podgorica – Bar u vrijednosti od 2.5 miliona eura, a ugovor je sklopljen sa “Crnogoraput”-om.	DAN (Dnevne novine)
05.10.2008	EBRD je investirala 15 miliona eura za rehabilitaciju klizišta, kosina i tunela.	Pobjeda (Dnevne novine)
27.11.2008	Vlada Crne Gore je odobrila Željezničkoj Infrastrukтури ugovor o kreditu sa EBRD u vrijednosti	Mina-biznis (novinska agencija)

	od 15 miliona €, za koju će biti date garancije.	
16.12.2008	Rehabilitacija klizišta i stabilizacija radova na pruzi Bar – Podgorica planirani su prvom tranšom kredita EBRD u vrijednosti od šest miliona eura. Željeznička Infrastruktura Crne Gore je obavijestila da je rehabilitacija klizišta "Ratac-Mrčele" završena u ponedjeljak (ugovor oko 1.9 miliona €).	SEEbiz / Mina (novinska agencija)
26.12.2008	Željeznička Infrastruktura – 1.5 milion eura za rješavanje tehnoloških viškova.	www.madeinmontenegro.com

Dodatak 1: Izvod iz ugovora o projektu

**Izvod iz ugovora o projektu br° 37232
između EBRD i Željezničke Infrastrukture Crne Gore AD**

“ODJELJAK 2.07 UČESTALOST IZVJEŠTAVANJA I ZAHTJEVI ZA PODNOŠENJE
IZVJEŠTAJA

(a) Počev od datuma stupanja na snagu, sve dok puni iznos kredita ne bude otplaćen ili otkazan, Projektni subjekat podnosiće Banci godišnje izvještaje o pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koja su nastala u vezi sa Projektnim subjektom ili Projektom, kako se to navodi u Odjeljku 5.02(c)(iii) Standardnih uslova, u roku od 90 dana nakon kraja godine o kojoj se izvještava. Ti izvještaji obuhvatiće informacije o sljedećim specifičnim pitanjima:

- (1) informacije o usklađenosti Projektnog subjekta sa zahtevima zaštite životne sredine, zdravlja, bezbjednosti i socijalnim zahtevima definisanim u Odjeljku 3.04, uključujući status svih dozvola u vezi sa zaštitom životne sredine koje su potrebne za Projekat, rezultate svih Inspekcija koje su sprovele bilo koje regulatorne vlasti, svih kršenja važećih zakona, propisa ili standarda i svih postupaka kojima se popravljaju postojeće stanje u vezi sa tim i svih kazni koje su nametnute za svako od tih kršenja;
- (2) informacije o realizaciji Akcionog plana za zaštitu životne sredine, uključujući sve predložene promjene postupaka, rasporeda ili troškova;
- (3) sumirani prikaz svih materijalnih obavještenja, izvještaja ili drugih oblika komunikacije u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koje je Projektni subjekat podnio bilo kojim regulatornim vlastima;
- (4) informacije o zdravstvenim i bezbjedonosnim dokumentima Projekta, uključujući stopu nesreća i svih inicijativa u vezi sa pitanjima zdravlja i bezbjednosti koje je realizovao ili koje planira Projektni subjekat;
- (5) sumirani prikaz svih izmjena zakona koji regulišu zaštitu životne sredine, zdravlje i bezbjednost, a koji bi mogli imati materijalnog efekta na operacije Projektnog subjekta ili na Projekat;
- (6) kopije informacija o pitanjima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima koje periodično dostavlja Projektni subjekat svojim akcionarima ili javnosti. ”

Dodatak 2: Nacionalni i EU propisi i standardi zaštite životne sredine

Relevantni nacionalni propisi i standardi zaštite životne sredine i poređenje sa standardima EU

RELEVANTNI NACIONALNI PROPISI I STANDARDI

Relevantni nacionalni propisi i standardi u pogledu projekta naznačeni su ispod:

Zaštita prirode

- **Zakon o zaštiti životne sredine** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 40/08)
- **Zakon o Zaštiti prirode** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 51/08)
- **Propis o zaštiti rijetkih, endemskih i ugroženih životinja i biljaka** ("Službeni list Republike Crne Gore" br" No. 30/68)
- **Zakon o nacionalnim parkovima** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 47/91, 17/92, 27/94)
- **Zakon o šumama** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 55/2000)
- **Zakon o lov** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 47/99)
- **Zakon o ribolovu u slatkim vodama** ("Službeni list Republike Crne Gore" br .11/07)
- **Propis o taksama na zagađenje životne sredine** ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 26/97, 9/2000)

Procjena uticaja na životnu sredinu

- **Dekret o projektima koji se povinuju procjeni uticaja na životnu sredinu** (Službeni list Republike Crne Gore br. 20/07);
- **Pravilnik o sadržaju detaljne studije procjene uticaja na životnu sredinu**(Službeni list Republike Crne Gore" br 14/07);
- **Pravilnik o dokumentaciji koju treba podnijeti sa zahtjevom za donošenje odluke o potrebi za procjenom uticaja na životnu sredinu** (Službeni list Republike Crne Gore" br,.14/07);
- **Pravilnik o dokumentaciji koju treba podnijeti sa zahtjevom za određivanje obima i sadržaja detaljne studije procjene uticaja na životnu sredinu** (Službeni list Republike Crne Gore" br 14/07).

Zagađenje vazduha

- **Zakon o kvalitetu vazduha** (Službeni list Republike Crne Gore" br. 48/08)
- **Dekret koji se odnosi na metod mjerenja zagađenja vazduha** (Službeni list Republike Crne Gore" br.14/80)
- **Pravilnik o vremenskom limitu i metodi za mjerenje supstanci koje se emituju u vazduh iz izvora zagađenja** (Službeni list Republike Crne Gore" br. 4/82)
- **Zakon o tehničkoj kontroli vozila** (1984)
- **Dekret o izboru mjernih lokacija za utvrđivanje stepena zagađenja vazduha** (Službeni list Republike Crne Gore" br. 6/86)
- **Pravilnik o Emisiji zagađenja u vazduh**(Službeni list Republike Crne Gore" br. 25/01)

Buka

- **Akt o zaštiti od buke** (Službeni list Republike Crne Gore” br. 45/06)

Vode

- **Zakon o vodama** (Službeni list Republike Crne Gore” br. 27/07)
- Uredba o **klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda** (Službeni list Republike Crne Gore” br. 02/07)
- Pravilnik o **kvalitetu otpadnih voda** koje treba da se odvede u opšinsku kanalizaciju i izvornog primaoca (Službeni list Republike Crne Gore” br.10/97).

Otpad

- Zakon o **sakupljanju i reciklaži tvrdog otpada** (“Službeni list Republike Crne Gore” br. 20/81, 26/81, 2/89, 19/89, 39/89, 48/91, 17/92, 27/94)
- Propis o kriterijumima za **izbor mjesta i metode raspolaganja tvrdim otpadom**(“Službeni list Republike Crne Gore” br. 56/2000)

Zemljište

- Zakon o **geološkim ispitivanjima** i eksploatacija mineralnih resursa (“Službeni list Republike Crne Gore” br. 28/93, 27/94, 42/94, 26/07)
- Zakon o **poljoprivrednom zemljištu** (“Službeni list Republike Crne Gore” br. 15/92, 59/92, 27/94)
- Zakon o **rudniku** (“Službeni list Republike Crne Gore” br. 28/93, 27/94)
- Zakon o **gradnji** (“Službeni list Republike Crne Gore” br. 55/00)

“**Akt o putevima**”, objavljen u Podgorici dana 22. juna 2004. je tehnički dokument u kome se diskutuje o tehničkim pitanjima zajedno sa korišćenjem, planom, održavanjem, čišćenjem i signalizacijom za puteve i ne bavi se pitanjima zaštite životne sredine, zdravlja ili bezbjednosti.

Zdravlje i bezbjednost

- Zakon o profesionalnom zdravlju i bezbjednosti (Službeni list Republike Crne Gore” br 79/04)
- Pravilnik o načinu i proceduri procjene rizika na radnom mjestu (Službeni list Republike Crne Gore” br 43/07)
- Pravilnik o načinu i proceduri omogućavanja zaposlenima da rade u bezbjednom okruženju(Službeni list Republike Crne Gore” br. 57/06)
- Prailnik o proceduri i rokovima za sprovođenje povremenih ispitivanja i testiranja instrumenata rada, instrumenata i lične zaštitne opreme za rad i uslova radnog okruženja (Službeni list Republike Crne Gore” br 71/05)
- Pravilnik o održavanju državnih ispita za lica koja se bave bezbjednošću na radu (Službeni list Republike Crne Gore” br 67/05)
- Pravilnik o uslovima koje pravno ili fizičko lice mora da ispuni u cilju izvođenja kvalifikovanih poslova u oblasti bezbjednosti na radu i o proceduri za utvrđivanje ispunjavanja ovih uslova (Službeni list Republike Crne Gore” br 67/05)
- Pravilnik o čuvanju evidencije iz oblasti bezbjednosti na radu (Službeni list Republike Crne Gore” br 67/05)
- Pravilnik o načinu čuvanja registra organizacija ovlašćenih za izvođenje bezbjednosti na radnom mjestu (Službeni list Republike Crne Gore” br. 67/05)
- Pravilnik o pitanjima u vezi sa bezbjednošću na radu koja mogu da se regulišu ugovorom o radu (Službeni list Republike Crne Gore” br. 67/05)

POREĐENJE IZMEĐU CRNOGORSKIH I EVROPSKIH REGULATIVA I STANDARDA

Tabela u nastavku objedinjuje i sadrži komentare o odnosu između crnogorskih zakona, regulativa i uredbi, i Odluka i Direktiva Evropske Unije.

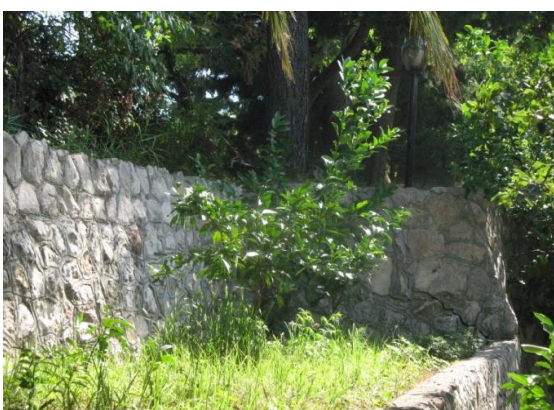
PREDMET	EVROPSKI STANDARD	CRNOGORSKI STANDARD	KOMENTARI I/ILI PREPORUKE
<p>Procjena uticaja na životnu sredinu</p>	<p>Direktiva Savjeta 97/11/EC (31997L0011) koja mijenja Direktivu 85/337/EEC (31985L0337) o procjeni dejstva određenih javnih i privatnih projekata na životnu sredinu. Direktiva 2001/42/EC (32001L0042)</p>	<p>Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi Procjene uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržine Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;</p> <p>Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja javnog registra o postupcima i odlukama o procjeni uticaja na okolinu;</p> <p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu;</p>	<p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list RCG br. 80/05) preuzima transposing Direktivu 2001/42/EC (32001L0042) Evropskog Parlamenta i Savjeta o procjeni dejstva određenih planova i programa na životnu sredinu i Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list RCG br. 80/05) koji je usaglašen sa Direktivom savjeta 97/11/EC (31997L0011) koja je zamijenila Direktivu 85/337/EEC (31985L0337) o procjeni dejstva određenih javnih i privatnih projekata na životnu sredinu, usvojeni 2005.godine. Ova dva zakona su počela da se primjenjuju od 1.januara 2008.godine. U cilju stvaranja uslova za primjenu Zakona o procjeni uticaja i njegovoj punoj harmonizaciji sa zahtjevima Direktive Savjeta 97/11/EC (31997L0011) donijeti su podzakonski akti navedeni u koloni 3.</p> <p>Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu i Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu, usaglašeni su sa sljedećim Direktivama : Direktiva 2003/35/EC (32003L0035) Evropskog Parlamenta i Savjeta koja obezbjeđuje učešće javnosti u pogledu izrade određenih planova i programa koji se odnose na životnu sredinu, kao i Directive 2003/4/EC (32003L0004) Evropskog Parlamenta i Savjeta o javnoj dostupnosti informacija o životnoj sredini. Zakon o slobodnom pristupu informacijama (Sl.list RCG br. 68/05) je takođe značajan za ovu oblast, imajući na umu da pojedine odredbe ovog Zakona definišu pravo slobodnog pristupa informacijama u svim oblastima, uključujući takođe i životnu sredinu.</p>

PREDMET	EVROPSKI STANDARDI	CRNOGORSKI STANDARDI	KOMENTARI I /ILI PREPORUKE
Kvalitet vazduha (u vezi sa zagađenjem od motornih vozila)	Direktiva 70/220/EEC izmijenjena i dopunjena sa Direktivama : 74/290, 77/102, 78/665, 83/351, 88/76, 88/436, 89/458, 89/491, 91/441, 93/59, 94/12, 94/12, 96/69, 98/69, 99/102, 2001/1, 2001/100. Emisija iz dizel motora - Direktive: 72/306/EEC, 88/77/EEC (mijenjana 4 puta)	Zakon o kvalitetu vazduha Uredba o metodama mjerenja zagađenosti vazduha Uputstvo o vremenskom ograničenju i načinu mjerenja materija koje se emituju u vazduh iz izvora zagađivanja Zakon o tehničkoj kontroli vozila Uredba o izboru mjernih lokacija za utvrđivanje stepena zagađenja vazduha Uredba o emisiji koja zagađuje vazduh	Implementirati prelazne regulative o kontroli zagađenja vazduha iz vozila do primjene evropskih standard; Implementirati procedure za održavanje vozila; Implementirati procedure za kontrolu kvaliteta uvoza goriva.
Kvalitet voda i izvora	Okvirna Direktiva o vodama: 2000/60/EC. Direktive 75/440, 76/160, 76/464, 78/659, 79/869, 80/68, 80/778, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491, 86/280, 88/347, 90/415, Odluka 92/C59/02, Direktiva Savjeta 98/83.	Zakon o vodama Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda	Djelimično harmonizovano sa Okvirnom Direktivom o vodama: Ciljevi su slični ali Direktive Savjeta takođe definišu standarde u vezi sa ispuštanjem opasnih materija u vode. Regulisati eksploataciju kamena (šljunka) iz rijeka
Industrijski rizici i upravljanje otpadom	Direktive Savjeta o opasnom otpadu :75/442, 75/439, 78/319, 87/101, 91/156 I 91/689/EEC izmijenjena Direktivom 94/31/EC.	Uredba o taksama za zagađenje životne sredine Zakon o sakupljanju i preradi čvrstog otpada. Uredba o kriterijumima za izbor lokacije i načinu odlaganja čvrstog otpada (uključujući opasni otpad).	Implementirati hitne procedure u vezi sa industrijskim rizikom. Pojačati primjenu upravljanja čvrstim otpadom i uredbe o taksama za zagađenje životne sredine.
Fauna-Flora- Zaštićena područja	Direktiva o staništima: 92/43/EEC Direktiva o divljim pticama: 79/409/EEC Odluke Savjeta 82/72 i 82/461.	Zakon o životnoj sredini; Zakon o zaštiti prirode; Zakon o zaštiti rijetkih, endemičnih i ugroženih životinja i biljaka; Zakon o nacionalnim parkovima; Zakon o šumama; Zakon o lovstvu; Zakon o morskom ribarstvu; Zakon o geološkim istraživanjima; Zakon o gradnji. Zakon o poljoprivrednom zemljištu.	Zakon o zaštiti prirode (SI.list RCG br.51/08) je u potpunosti usklađen sa Regulativom Savjeta (EC) 338/97 o zaštiti divljih vrsta flore i faune, sa Direktivom Savjeta 79/409 o očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune. Ostali crnogorski zakoni uvode zaštitu prirodnih izvora u ostale aktivnosti.

PREDMET	EVROPSKI STANDARDI	CRNOGORSKI STANDARDI	KOMENTARI I /ILI PREPORUKE
Buka	<p>Motorna vozila. Direktive: 70/157/EEC, 77/212, 81/334, 84/424, 84/372, 89/491, 92/97, 96/20, 1999/101, i 78/1015/EEC izmijenjena Direktivom 97/24/EC.</p> <p>Od mašina i građevinske opreme Direktive: 79/113/EEC, 81/1051, 84/533, 85/405.</p>	Zakon o zaštiti od buke	Direktive savjeta određuju maksimalan stepen buke ali takođe i standarde koji se primjenjuju na mjerenje buke od vozila i sistema prigušivanja izduvnih cijevi.
Kulturno nasljeđe	Pariška konvencija (1972)	Zakon o zaštiti kulturnih spomenika (1973)	Crnogorski zakon sadrži odluke Konvencije iz Pariza.
Zdravlje i bezbjednost	Direktiva Savjeta 89/391/EEC	Zakon o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju	<p>Zakon o zaštiti na radu je usklađen u svojim principima sa generalnom Direktivom Savjeta 31989L0391 o uvođenju mjera za unapređenje bezbjednosti i zdravlja radnika, i takođe uključuje odredbe koje su sadržane u konvencijama Međunarodne organizacije rada.</p> <p>Odgovarajući zakoni bliže određuju mjere kojima se obezbjeđuje potpuna zaštita radnika i izlažu određena pitanja sadržana u Direktivi Savjeta 31989L0391 o uvođenju mjera za unapređenje bezbjednosti i zdravlja radnika i Pojedinačnim direktivama (u okviru značenja čl.16 Direktive 89/391/EEC). Zakon je djelimično usklađen sa brojnim evropskim regulativama.</p>

**Dodatak 3: Slike progresu rada u 2008 – radnje preduzete za
oštećenje imovine**

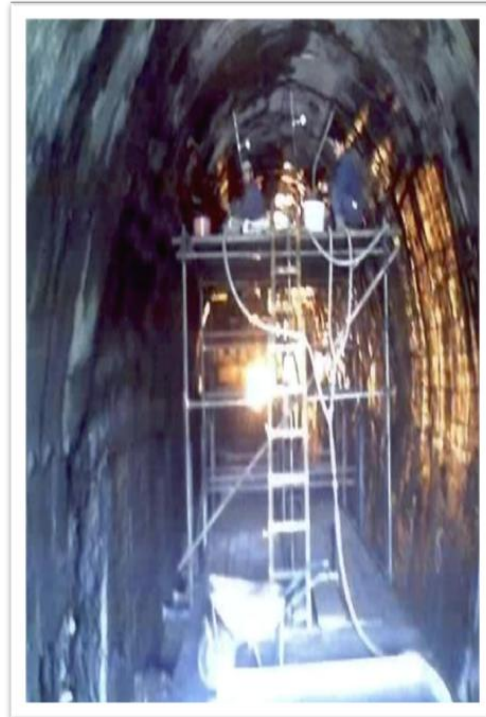
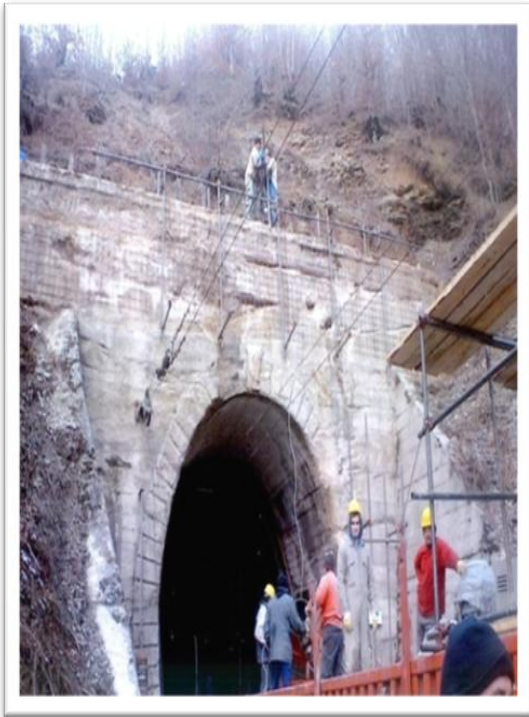
**Rehabilitacija klizišta / Dionica: km 450+000 – 450+200 Mrcele-Bujaci
Pripremni radovi**

**Rehabilitacija klizišta / Dionica: km 450+000 – 450+200 Mrcele-Bujaci
Poslije velikog dijela izvedenih radova**

Rehabilitacija tunela 175
Početak radova – Novembar 2008

- radnje preduzete za oštećenje imovine (vidjeti str. 8 odjeljak 5.2.1):

Prije i tokom radova

Nakon radova

Napomena: Nije bilo zahtjeva niti pravnih postupaka preduzetih od strane vlasnike imovine